

Neděle 16.11.2014 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

„Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho. – Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.“
(Ga 5,1+13)

Zítřka tomu bude 25 let, co se po studentských a občanských demonstracích zhroutil v bývalém Československu komunistický režim a otevřela se cesta ke svobodě. Krátce předtím padla Berlínská zeď, která rozdělovala německé hlavní město na kapitalistické a socialistické, na dalších západních hranicích bývalého východního bloku se začaly slavnostně stříhat ostnaté dráty, které po II. SV rozdělily životní prostor v Evropě na prostor svobody a prostor útlaku. První období po listopadovém převratu 1989 bylo obdobím úlevy, radosti, nadšení a naděje. Připadali jsme si jako ve snu. Byli jsme si v tomto období v národě nějak blíže a prožívali to jako jednotu. Podobně jako kdysi Izrael utekl z egyptského otroctví a vykročil směrem ke svobodě, vstoupili jsme do prostoru dlouho vyhlášené svobody i my.

1. Jsme po 25 letech svobodnější a spokojenější?

Svobodu jsme si představovali různě. Nejdříve jsme se těšili na to, co jsme 40 let nesměli a neznali: že budeme *číst*, co budeme chtít, že budeme *studovat*, co nás zajímá, že budeme jako křesťané *pracovat* bez nesmyslných zákazů a omezení, že budeme *cestovat* po světě, že *si koupíme*, co budeme chtít a že budeme *podnikat*. Vnější svoboda se svými možnostmi nás překvapila. Nebyli jsme na ni připraveni.

Prožívali jsme, že svoboda je vzácný dar, ale také zjišťovali, že je třeba se v ní učit žít. Byli jsme zvyklí na černo-bílé vidění světa a zjistili, že s tím nevystačíme. Svět a životní realita byly čím dál složitější, naše rozhodování mezi dobrem a zlem náročnější než dříve. Jednoduchá řešení z doby minulé už nefungovala a my jsme se učili se v tom všem orientovat. Ovšem byli i takoví, kteří si nad tím moc nelámali hlavu, chopili se svobody bez zábrán a začali prosazovat své sobecké zájmy bez ohledu na druhé a bez ohledu na zákony. Naše svoboda dostávala první rány v podobě nekalých praktik, korupčních afér a pošlapávání základních životních hodnot. Demokracie byla mladá a křehká, zákony zastaralé, lidé deformováni minulostí. - Fádňí životní styl pod vládou ideologie jedné strany jsme vyměnili za život zaměřený na pohodlí, hojnost a užívání života. Svoboda pro nás většinou představovala svobodu pohybu, svobodu tisku, svobodu myšlení a svobodu v užívání života. Při tom jsme pozapomněli na předrevoluční sny, listopadové ideály a naděje, které nás dříve udržovaly při životě, když jsme ještě žili v nesvobodě.... Také jsme zapomněli na svou duši a duchovní rozměr svobody. - Kdyby se nás dnes někdo zeptal, jestli jsme v ČR svobodnější a spokojenější, co bychom odpověděli? Ta vnější svoboda nám zůstala a doufáme, že o ni nepřijdeme. Považujeme ji za samozřejmost, ale také jsme mezitím zjistili, že i ve svobodné zemi může žít člověk životem otroka. Tehdy, když svobodu nepochopí správně a nevyužije ji jako možnost ke změně. Opravdu svobodným je člověk tehdy, když je svobodný nejen navenek, ale také uvnitř, když jako svobodný přemýšlí, rozhoduje se a žije. Mnohem déle nám trvalo, než jsme si uvědomili a přijali, že ke svobodě patří také odpovědnost, že žít svobodně znamená žít moudře. Tomu se potřebujeme dále učit.

2. Cesta svobody – cesta proměny Dnes o tématu svobody přemýšlíme jako křesťané a kromě toho lidského rozměru svobody si připomínáme také ten hlubší, duchovní. Víme o

tom, že *exodus*, vyjití Izraele z Egypta, neznamenal jen konec otrocké práce a nelidských podmínek, ale bylo také návratem k Bohu. Izraelci utíkají z Egypta, aby mohli žít jako svobodní lidé a jako takoví svobodně sloužit svému Bohu. Člověk může věřit Bohu i jako otrok nebo vězeň. Josef, Daniel, apoštol Pavel a další prožili a poznali, že je Bůh neopustil, když museli do vězení. Nebyli tam nadarmo. Ovšem na svobodě se žije lidem lépe – také křesťanům. Proto za svobodu můžeme prosit a za svobodu pak také děkovat. - Když apoštol Pavel vysvětluje ve svých dopisech křesťanům, jak mají rozumět novému životu, píše o svobodě a upozorňuje na některá úskalí. Ježíš Kristus nás svou smrtí a svým vzkříšením vysvobodil z moci zlého, vyvedl ze starého života a uvedl do prostoru života nového. Je to velká událost, když Pán Ježíš vstupuje do života člověka a mění ho. Ale trvá to ještě dlouho, než člověk začne jako zachráněný a vysvobozený myslet a žít. Na co zde ukazuje misionář Pavel především?

a) Stůjte pevně. Člověk, kterého Ježíš vysvobodí z moci zlého, se může konečně narovnat, zhluboka nadechnout a začít nově žít. Už ho netrápí jeho hříchy, protože mu Ježíš odpustil. Už netrpí výčitkami svědomí ani se nevrací ke špatným věcem. Ale potřebuje se „pevně držet“ toho, co pro něho Ježíš vykonal, potřebuje „stát pevně“ na tom, co mu JK dal. Svoboda od Krista to není „blážený stav“, ale spíše postoj, ve kterém se díky víře utvrzujeme.

b) Nenechte si na sebe vložit otrocké jho. Stát pevně na „svém“, na tom, čemu jsme uvěřili a co jsme od Krista přijali, je důležité kvůli nebezpečí **recidivy**. „Nový“, „čerstvý“ křesťan je ještě nezkušený, nerozhodný a náchylný k tomu, aby se vrátil zpátky, aby se nechal „zotročit“, aby znovu upadl do nějaké závislosti. V životě na nás působí různé tlaky a vlivy, které nás mohou o svobodu připravit. Když je mým Pánem Ježíš Kristus, nemusím poslouchat nikoho jiného a nikomu jinému sloužit než Jemu. Ani člověk ani žádná jiná moc a síla mě nemá ovládat, poroučet mi nebo mnou manipulovat. Tu novou svobodu mohu obhájit jenom díky tomu, že věřím v Ježíše Krista a mám Ho jako autoritu svého života. **c) Nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe.** Svoboda se dá ovšem také zneužít. Jednou formou zneužití je svévole, to může být prosazování sebe. Naše pýcha a sobectví jsou v nás zakořeněny tak hluboko, že nás dokážou ovlivňovat i v situaci, kdy si myslíme, že se díky Kristu v našem životě všechno změnilo. Není to vždy tak jednoduché. Můžeme být tak „zahleděni do sebe“, že své úmysly a plány vydáváme za Boží vůli. Jsme slepí a hluší a svůj omyl vůbec nevidíme.

d) Služte v lásce jedni druhým. V Pavlově vyučování zde najdeme nakonec odpověď, která nám pomáhá porozumět křesťanově svobodě, svobodě v Kristu na té nejhlubší rovině: je to *svoboda k lásce, ke službě, k životu pro druhé*... Vidíme to nejlépe na příkladu našeho Pána, Ježíše Krista, který miloval všechny a miloval až do konce, až na smrt. Právě lásku připomínal Pán Ježíš učedníkům jako postoj, podle kterého poznají ostatní křesťany, Jeho učedníky. Určitě je důležité, abychom v naší svobodné zemi hledali cesty a způsoby, jak se přiblížit k našim sousedům a známým a jak jim předat to nejcennější, co máme: dobrou zprávu o Boží záchraně v Kristu. Ale v té naší křesťanské práci by neměla chybět nikdy láska, Boží láska, která znamená pomoc, přijetí, naslouchání i porozumění. Jsme vděční Pánu Bohu za to, že žijeme ve svobodné zemi a že se máme dobře. Ale chceme prosit o Jeho pomoc, vedení a odvalu k tomu, abychom vnější i vnitřní svobodu využívali tím nejlepším způsobem: žili moudře, odpovědně a křesťansky věrohodně. Jako sbory a církve potřebujeme odvalu k vyznávání víry a k praktickému naplňování Kristova poslání. Tudy vede cesta ke svobodě, kterou pro nás vydobyl Pán Ježíš Kristus.

Bronislav Kaleta